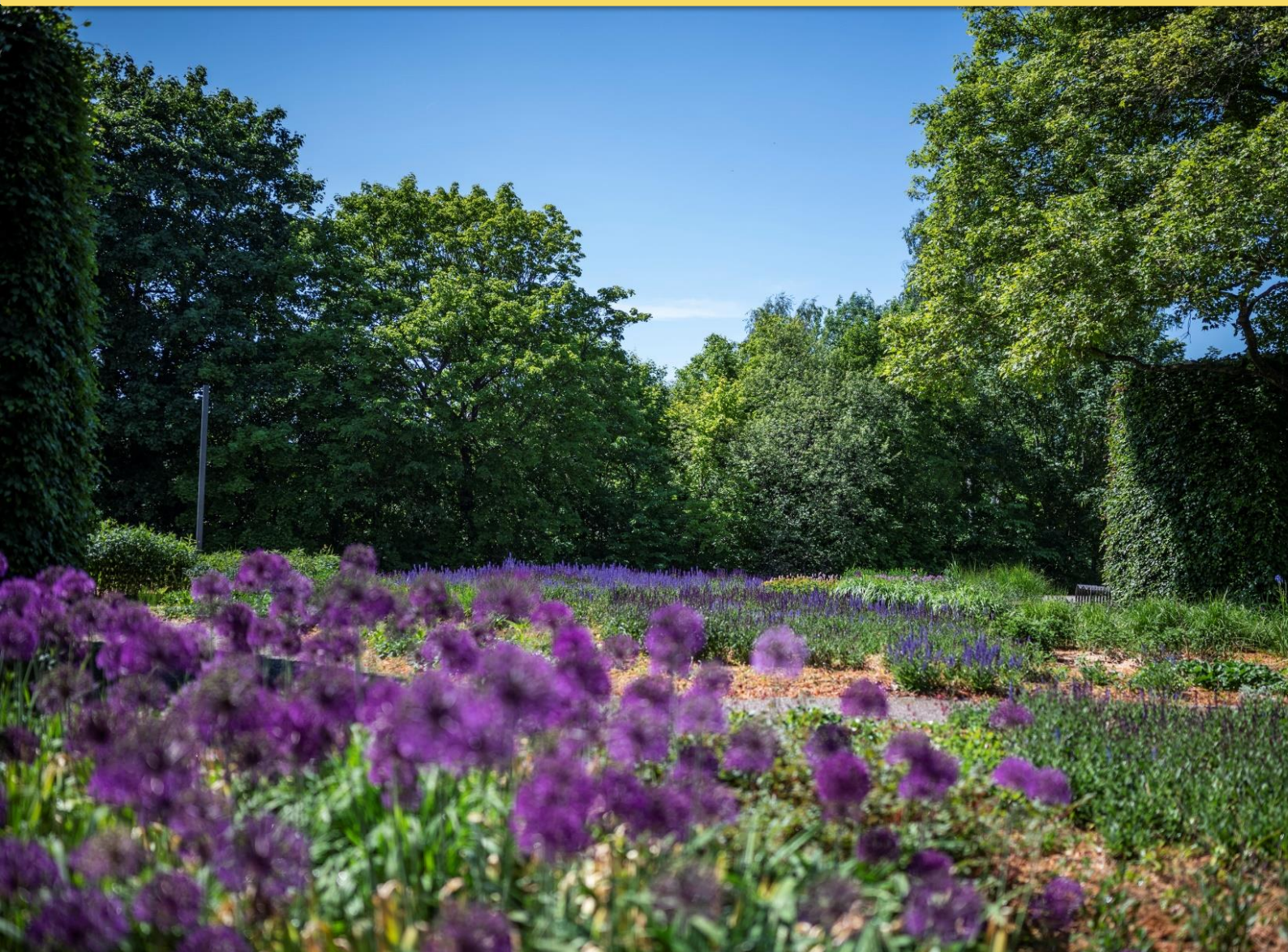

Tekniska nämndens kvartalsrapport januari– mars 2025

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Uppdrag och ansvar.....	4
3	Uppföljning ekonomi	6
3.1	Ekonomisk analys	7
3.2	Åtgärder för budget i balans.....	9
3.3	Uppföljning volymer	10
4	Investeringsredovisning.....	11
4.1	Investeringsredovisning, årlig budget.....	11
4.2	Investeringsredovisning, enskilda projekt	12
5	Verksamheten för vatten- och avlopp.....	14
5.1	Uppdrag och ansvar	14
5.2	Uppföljning ekonomi.....	14
5.3	Investeringsredovisning	17

1 Sammanfattning

Helårsprognosen visar en total med 171,7 miljoner kronor mot budget på 182,0 miljoner kronor, vilket är ett överskott mot budget med 10,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror framförallt på förändrade tidplaner för rivningar och förändrade förutsättningar för nedskrivningar kopplat till kommunens nybyggnationer.

Tekniska nämndens investeringsredovisning för skattefinansierade verksamheter visar en prognos på helår med 791,6 miljoner kronor och budgeten för samma period är 610,1 miljoner kronor. Avvikelsen är investeringsutgifter för 181,5 miljoner kronor mer än budget. Avvikelsen beror framförallt på förändrade tidplaner för enskilda investeringsprojekt inom utbildnings och arbetsmarknadsnämnden (UAN).

Prognosen för helåret 2025 för verksamheten Vatten och avlopp visar ett underskott på 11,5 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse mot budget på 4,9 miljoner kronor. Avvikelsen beror bland annat på brister i taxemodelleringen, där räntekostnader för investeringar inte har omhändertagits korrekt, vilket resulterat i att taxan för 2025 inte täcker räntekostnader på 8,0 miljoner kronor. Åtgärder pågår för att förbättra taxemodelleringen och ekonomisk planering. Prognosen inkluderar ett överskott på 2,6 miljoner kronor mot budget på grund av lägre personalkostnader från vakanser och sjukskrivningar. Det finns en stor risk att kostnader för hantering av massor kopplat till investeringsprojekt uppstår under året. Utredning pågår och det är i dagsläget osäkert om omfattningen.

Tekniska nämndens investeringsredovisning för taxefinansierade verksamheten VA visar en prognos på 639,5 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse med 75,3 miljoner kronor mot budget. Avvikelsen beror framförallt på förändrade tidplaner för enskilda investeringsprojekt.

För att kunna parera kostnadsökningar och hantera beslutade effektiviseringar arbetar alla verksamheter med effektiviseringar.

2 Uppdrag och ansvar

Tekniska nämnden i Enköpings kommun har det samlade ansvaret för att planera, förvalta och utveckla kommunens fysiska infrastruktur, offentliga miljöer, kommunägda fastigheter, måltidsservice samt samhällsbetalda resor. Nämndens uppdrag regleras i kommunens reglemente och styrs av ett flertal lagar och förordningar, däribland väglagen, plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen och lagen om färdtjänst.

Teknik- och serviceförvaltningen är tekniska nämndens tjänstemannaorganisation. Förvaltningen har cirka 370 medarbetare och leds sedan januari 2025 av förvaltningschef Anna Sjödin. Organisationen är uppdelad i fem huvudverksamheter: Fastighet, Allmän plats, Vatten och avlopp, Måltidsservice och Stab.

Fastighet

Verksamheten – Fastighet - ansvarar för att kommunens samlade lokalbehov tillgodoses på ett ändamålsenligt, effektivt och hållbart sätt. Det innebär att säkerställa att verksamheter inom förskola, skola, vård och omsorg, kontor och andra samhällsfunktioner har tillgång till funktionella lokaler – både på kort och lång sikt. I uppdraget ingår att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens fastighetsbestånd, liksom att ta ansvar för fastighetsägarrollen, avtal, drift och underhåll. Fastighetsverksamheten har en nyckelroll i att genomföra kommunens investeringsprojekt kopplade till lokalförsörjning, energieffektiviseringar i befintliga byggnader samt säkerställa strategisk utveckling av fastigheter utifrån demografiska förändringar och verksamheternas behov.

Även lokalvården är en integrerad del av uppdraget och omfattar regelbunden städning i hela det kommunala lokalbeståndet, med fokus på kvalitet, hygien och en god arbetsmiljö. Genom samordning av lokalplanering, driftoptimering, investeringar och hållbarhetsarbete bidrar fastighetsverksamheten aktivt till flera av målen i Agenda 2030 – särskilt mål 7 (hållbar energi för alla), mål 11 (hållbara städer och samhällen) och mål 12 (hållbar konsumtion och produktion). Ett konkret exempel är att all nyproduktion som lägst uppfyller kraven för Miljöbyggnad Silver eller motsvarande standard.

Allmän plats

Verksamheten - Allmän plats - ansvarar för att planera, utveckla och underhålla kommunens gator, vägar, torg, parker, grönområden, lekplatser och gång- och cykelvägar – allt det som enligt detaljplan utgör allmän platsmark. Tekniska nämndens ansvar för vägar omfattar främst skötsel och underhåll av de lokala vägarna inom kommunens gränser, inklusive snöröjning, reparationer och säkerhetsåtgärder. Detta regleras av bland annat *väglagen (1971:948)*. Särskilt fokus ligger på att skapa trygga, tillgängliga och attraktiva miljöer för invånare och besökare. Arbetet sker utifrån fyra perspektiv: grönstruktur, användning och flöden, ytor och beläggning samt gestaltning. Inom verksamhetens ansvar ingår att hantera samhällsbetalda resor och ansvarar för fordonssamordning inom kommunen. Denna verksamhet bidrar till de globala hållbarhetsmålen: mål 3 (god hälsa och välbefinnande), genom att främja rörelse och trygghet i det offentliga rummet; mål 11 (hållbara städer och samhällen), genom stadsplanering med människan i fokus; mål 13 (bekämpa klimatförändringarna), genom klimatanpassade och robusta miljöer; samt mål 15 (ekosystem och biologisk mångfald), genom skydd och utveckling av grönområden och ekosystemtjänster.

Vatten och avlopp

Verksamheten - Vatten och avlopp - omfattar dricksvattenförsörjning, avloppsrening och dagvattenhantering, och är avgörande för folkhälsa, klimatanpassning och en resilient samhällsstruktur. Genom att investera i hållbar dagvattenhantering, minska näringsläckage och utveckla robusta ledningssystem stärker verksamheten kommunens bidrag till mål 6 (rent vatten och sanitet) och mål 13 (bekämpa klimatförändringar), i linje med såväl nationella miljömål som EU:s vattendirektiv.

Måltidsservice

Verksamheten - Måltid - ansvarar för kommunens samtliga kök inom förskola, skola och äldreomsorg. Här är uppdraget att servera näringsriktiga, goda och hållbara måltider anpassade efter brukarnas behov. Arbetet präglas av ett tydligt hållbarhetsperspektiv: hög andel ekologiska och närproducerade råvaror, säsonganpassade menyer och ett systematiskt arbete för att minska matsvinnet. Detta bidrar till flera mål i Agenda 2030, framför allt mål 3 (hälsa och välbefinnande), mål 12 (hållbar konsumtion och produktion) samt mål 13 (bekämpa klimatförändringar), då maten står för en betydande del av kommunens klimatpåverkan.

Förvaltningsstab

Staben är förvaltningens gemensamma stöd och arbetar med uppföljning, kvalitetsutveckling, internkontroll och verksamhetsstyrning. Här samordnas insatser som skapar förutsättningar för hela förvaltningen att leverera med kvalitet, transparens och effektivitet.

3 Uppföljning ekonomi

Sammanfattning

Tekniska nämndens utfall för perioden januari-mars 2025 är 38,0 miljoner kronor, vilket är ett överskott mot budget på 9,9 miljoner kronor jämfört med budget för perioden. Avvikelsen beror framförallt på periodisering av budget relaterat till fastigheter. Kostnader för detta förväntas komma senare under året.

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-mar 2024	Utfall jan-mar 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	33,7	7,3	8,4	31,0	32,9	1,9
Bidrag (intäkter)	12,4	2,1	2,5	8,8	8,8	0,0
Övriga intäkter	715,1	160,9	178,6	723,0	725,0	2,0
Summa intäkter	761,2	170,3	189,5	762,8	766,7	3,9
Personalkostnader	-206,8	-49,3	-47,8	-209,5	-208,9	0,6
Bidrag (kostnader)	-0,7	-0,1	-0,3	-1,6	-1,6	0,0
Köp av verksamhet	-31,5	-9,0	-6,6	-26,0	-26,0	0,0
Lokalhyror	-133,5	-32,9	-29,7	-120,1	-120,1	0,0
Övriga driftskostnader	-359,2	-71,2	-90,1	-376,6	-370,8	5,8
Kapitaltjänstkostnader	-200,7	-45,0	-53,0	-211,0	-211,0	0,0
Summa kostnader	-932,4	-207,5	-227,5	-944,8	-938,4	6,4
Summa totalt (mnkr)	-171,2	-37,2	-38,0	-182,0	-171,7	10,3

Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-mar 2024	Utfall jan-mar 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Gata	-33,9	-10,8	-9,1	-37,4	-37,4	0,0
Trafik	-18,0	-0,9	-4,9	-25,3	-23,0	2,3
Park	-37,6	-9,0	-8,6	-35,1	-37,1	-2,0
Vinterväghållning	-17,1	-6,9	-5,0	-15,4	-15,4	0,0
Samhällsbetalda resor färdtjänst	-13,1	-3,2	-3,3	-12,7	-12,7	0,0
Samhällsbetalda resor kompletteringstrafik	-0,1	0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
TOTALT Allmän plats	-119,8	-30,7	-30,9	-126,0	-125,7	0,3
Teknisk nämnd	-1,2	-0,3	-0,3	-1,3	-1,3	0,0
Stab	-1,7	-0,2	-0,5	-2,9	-2,9	0,0
Strategisk planering	-14,2	-3,8	0,0	0,0		
Markförsörjning	-1,3	-1,2	0,0	0,0		
Måltidsservice	1,0	3,2	3,7	0,0	0,0	0,0
Städservice	0,5	0,9	0,7	0,0	0,0	0,0
Fastighet	-2,6	0,0	-4,7	0,0	0,0	0,0
Strategisk lokalförsörjning	-4,3	-0,6	-1,3	-5,6	-5,6	0,0
TOTALT löpande drift Teknisk nämnd	-143,6	-32,7	-33,3	-135,8	-135,5	0,3
Lokalbank	-4,0	-0,3	-2,4	-3,9	-5,0	-1,1
Specialfastigheter	-2,7	-1,1	-1,5	-4,8	-4,8	0,0
Lokalkostnader ej hyresgrundande	-19,8	-3,1	-0,8	-37,5	-26,4	11,1
Markförsörjning ej löpande verksamheter	-1,1	0,0	0,0	0,0		
TOTALT ej löpande drift Teknisk nämnd	-27,6	-4,5	-4,7	-46,2	-36,1	10,0
Totalt (mnkr)	-171,2	-37,2	-38,0	-182,0	-171,7	10,3

3.1 Ekonomisk analys

Tekniska nämndens budgettilldelning för skattefinansierad löpande verksamhet för 2025 uppgår till 135,8 miljoner kronor och prognosen visar ett överskott med 0,3 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och prognos beror framförallt på ökade intäkter för parkering. Det finns en kostnadsmedvetenhet i organisationen och ett effektiviseringsarbete för att parera

kostnadsökningar och hantera beslutade effektiviseringar.

Tekniska nämndens budget för ej löpande verksamhet så som specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar samt driftskostnader för byggnation av nytt kommunhus är 46,2 miljoner kronor. Prognos för år 2025 är 36,2 miljoner kronor, avvikelsen mellan budget och prognos är ett överskott med 10,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror framförallt på förändrade tidplaner för rivningar och förändrade förutsättningar för nedskrivningar kopplat till kommunens nybyggnationer.

Helårsprognosen visar en total med 171,7 miljoner kronor mot budget på 182,0 miljoner kronor, vilket är ett överskott mot budget med 10,3 miljoner kronor.

Verksamheten för Allmän plats

Prognosen för verksamheten för allmän plats visar ett överskott med 0,3 miljoner kronor mot budget. Anledningen är ökade intäkter för parkering och felparkeringsavgifter, samt avyttring av fordon. Dock har verksamheten ökade kostnader för bland annat licenser och programvaror kopplat till parkering, osäkra fodringar samt bulleråtgärder. Kostnadsökningarna kan hanteras inom befintlig budget på grund av lägre personalkostnader. Arbete med effektivisering för yttre skötsel pågår inom verksamheten. Då effektiviseringar kopplat till yttre skötsel ännu inte genomförts i samma utsträckning som budgeterat kommer detta att hanteras genom andra besparingar och effektiviseringar inom verksamheten.

Vinter har varit mild med temperaturer som ofta låg över det normala för årstiden. Detta har medfört att budgeten för vinterväghållningen efter första kvartalet visar ett överskott på 0,7 miljoner kronor. Pågående sandupptagning och vinterperioden oktober till december uppskattas kunna hanteras inom kvarvarande budget för året. Osäkerhet för prognosen är provtagning av sandmassor och om kostnader för deponi uppstår. Prognosen är osäker tills dess att sandupptagningen är slutförd, men mängden sand uppskattas vara mindre än tidigare år. Ny upphandling pågår för vinterväghållning och nya avtal gäller från och med 1 september, vilken kan påverka prognosen framgent.

Utfallet för Samhällsbetalda resor visar ett överskott för perioden jämfört med budget på 0,1 miljoner kronor. Utifrån erfarenhet från tidigare år så ökar resandet med start under våren. Antal körda kilometer är 15% lägre än föregående år och underlag för riksfärdtjänst saknas i dagsläget. Utifrån förändrade beteendemönster uppskattas prognosen för samhällsbetalda resor vara i nivå med budget, men osäkerhet finns kopplat till resemönster och kostnadsutveckling.

Verksamheten för Måltidsservice

Måltidsservice visar ett överskott för perioden på 3,7 miljoner kronor, vilket är 0,5 miljoner högre jämfört med samma period 2024. Verksamheten förskottsdebiterar utbildningsförvaltningen enligt budgeterat antal elever per skoldag och i mars inföll ramadan på skoldagar vilket kommer påverka utfallet i april. Avvikelsen finns i budget och påverkar inte helårsprognosen.

Måltidsservice intäkter minskar från sommaren, då kundunderlaget kraftigt förändras. Leverans av matlådor till hemtjänstkunder upphör, tre förskolebussar tas bort och barnantalet minskar i kommunens förskolor. För att nå budget i balans planeras förändrade arbetssätt med minskad bemanning och färre transporter. Förändringen genomförs först i september med hänsyn till vård och omsorgs verksamheter under semesterperioden. Verksamheten måltidsservice har en helårsprognos med budget i balans.

Verksamheten för Fastighet

Prognosen för verksamheten för Fastighets del som påverkas av internhyror visar en budget i balans. Inom posten är periodiseringen av budget för bland annat mediakostnader bristfällig, vilket medför att utfallet för perioden jan-mars avviker från budgeten för samma period. Utmaningar i framtagandet av prognosen gör att siffrorna ska hanteras med försiktighet och det finns osäkerheter kopplat till kvalitetssäkring av prognosen. Fortsatt utvecklingsarbete pågår med att säkerställa mer tillförlitliga prognoser. Målet är att till 2026 ha ett förbättrat system till stöd.

Inom verksamheten för Fastighet finns även strategisk lokalförsörjning som visar en prognos som är i nivå med budget.

Prognosen för städservice är i nivå med budget och arbete med effektiviseringar inom verksamheten pågår.

Utanför löpande verksamhet visar prognosen för verksamheten för fastighet ett överskott med 10,0 miljoner kronor mot budget. Övriga lokalkostnader består av lokalbank, specialfastigheter och lokalkostnader ej hyresgrundande det vill säga rivningar, saneringar, nedskrivningar och juridiska tvister. Dessa poster är inte inkluderade i budgeten för internhyresmodellen för kommunens fastighetsbestånd. För lokalbanken som skall bära kostnaderna för uthyrningsbara lokaler som är vakanta visar prognosen ett underskott med 1,1 miljoner kronor mot budget. Avvikelsen beror bland annat på gamla gymnasiet vilket kommer rivas inom kort. Bortsett från det objektet har kommunen har en låg vakansgrad sett till kommunens totala fastighetsbestånd. Specialfastigheter innebär kostnader för de fastigheter som inte går att hyra ut av olika anledningar, men saknar beslut på avveckling eller rivning. Prognosen på helår är i nivå med budget. Prognosen för lokalkostnader ej hyresgrundande visar ett överskott med 11,1 mot budget. Förändrade förutsättningar vid utrangeringar och justering av tidsplaner vid rivningar är anledningen till avvikelsen.

Förvaltningsstab och Teknisk nämnd

Prognosen för förvaltningens gemensamma stöd och Tekniska nämnd är i nivå med budget.

3.2 Åtgärder för budget i balans

Det är utmanande för verksamheterna att arbeta med effektiviseringar i och med att arbete med effektiviseringar har skett under många år för att kunna leverera ökad ambition till kommuninvånarna. Arbetet med effektiviseringar fortgår dock för att kunna möta kommande utmaningar kopplat till bland annat förändrad omvärld och nya lagkrav. Förändringarna som nämnden står inför beskrivs i verksamhetsanalysen. Arbete med effektiviseringar pågår även för att omhänderta beslutade effektiviseringar.

Verksamheten för Allmän plats arbetar med att optimera resursanvändningen, både vad gäller maskiner och personal. Stort fokus läggs på att se över så de maskiner och verktyg som används är kostnadseffektiva och är bra för miljön. Arbete pågår med att se över möjligheter för digitalisering, som att exempelvis använda AI-kameror för att kunna effektivisera arbetssätt för vägunderhåll.

Arbete pågår inom förvaltningen med att energioptimera kommunens fastigheter och på så sätt sänka driftskostnader för fastigheter. Projektet EnOff arbetar med energisparande åtgärder genom att energikartlägga fastigheter för att se vilka investeringar som har störst effekt på olika fastigheter som exempelvis solceller och tilläggsisolering.

Måltidsservice arbetar med att minska ökade livsmedel- och transportkostnader genom aktiva val av råvaror och planering av bemanning. Det pågår kontinuerligt arbete med att göra smarta inköp och arbete för att öka acceptansen av ökad andel vegetabilier i förskolan och skolan. Arbete sker genom att inkludera elever via matråd och genom att sprida glädje kring måltiden genom bland annat street food på skolgårdar.

Arbetet med en ny process för avtalsuppföljning för leverantörer pågår. Avtalsuppföljning av leverantörer är viktigt för att säkerställa att avtalade tjänster och produkter levereras enligt överenskomna villkor, vilket bidrar till att upprätthålla kvalitet och kostnadseffektivitet. Det hjälper också till att identifiera och hantera eventuella avvikelser eller problem tidigt.

Det pågår även projekt med att effektivisera yttre skötsel av fastigheter för förvaltnings- och kommunövergripande effektivisering och besparing.

3.3 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym prognos helår	Avvikelse volym prognos mot beslutad budget	Avvikelse prognos mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse prognos mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Färdtjänst	Antal km	337 000	337 000	0	0	
Park	Yta i kvadratmeter	6 136 264	6 136 264	0	0	
Övriga resor	Befolkning½	48 623	48 541	-82	0	
Gata	Yta i kvadratmeter	1 087 459	1 087 459	0	0	
Trafik	Yta i kvadratmeter	271 865	271 865	0	0	

Färdtjänst

Antalet körda kilometer för helår är svårt att uppskatta då förändringar i resemönster har skett de senaste åren. Resandet har varit lägre under första kvartalet än föregående år, men resandet brukar öka under våren.

Park

Volymenhet, yta i kvadratmeter, uppdateras till kommande budgetprocess, då volymen påverkas av pågående investeringsbudget samt exploatering av markområden. Inga nya volymer under året i prognosen. Ekonomiska avvikelsen för enheten beror inte på volym.

Övriga resor

Volymenheten befolkning som gäller för övriga resor, det vill säga kompletteringstrafiken, uppdateras inte vid kvartalsrapportering.

Gata

Volymenhet, yta i kvadratmeter, uppdateras till kommande budgetprocess, då volymen påverkas av pågående investeringsbudget samt exploatering av markområden. Inga nya volymer under året i prognosen.

Trafik

Volymenhet, yta i kvadratmeter, uppdateras till kommande budgetprocess, då volymen påverkas av pågående investeringsbudget samt exploatering av markområden. Inga nya volymer under året i prognosen. Ekonomiska avvikelsen för enheten beror inte på volym.

4 Investeringsredovisning

4.1 Investeringsredovisning, årlig budget

Investeringar 2025 (mnkr)	Budget 2025	Utfall jan-mar 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Fastigheter UN	-380,2	-71,1	-534,6	-154,4
Fastigheter UPN	-46,4	-8,8	-74,5	-28,1
Fastigheter VON	-13,9	-1,5	-12,4	1,6
Fastigheter KS	0	-1,5	-2,2	-2,2
Investeringsbidrag KS	0	0,0	2,2	2,2
Fastigheter RTJ	0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter TN	-25,2	-2,6	-18,0	7,2
Planerat underhåll	-71,0	-11,3	-78,8	-7,8
Allmän plats	-73,1	-1,6	-73,1	0,0
Investeringsbidrag Allmän plats	0	0,0	0,0	0,0
Inventarier TN	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Totalt (mnkr)	-610,1	-98,4	-791,6	-181,5

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Tabeller för investeringar inkluderar inte ombudgeringar. Ombudgeteringar beslutas av Kommunfullmäktige i april 2025.

Tekniska nämndens budget för planerat underhåll år 2025 uppgår till 71,0 miljoner kronor och prognosen för helår är 78,8 miljoner kronor. Prognosen för planerat underhållet är i nivå med budget inklusive ombudgeteringar. Flera större projekt med miljö- och energiåtgärder pågår inom projektet EnOFF, exempel på projekt är montering av solceller och energieffektiviseringar på skolor.

Lokalförsörjningens totalprognos för alla nämnder (inklusive planerat underhåll) år 2025 är 710,4 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med 173,7 miljoner kronor mot budgeterat 536,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på avvikelser inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden då tidplaner har justerats i fleråriga projekt.

Verksamheten för Allmän plats budget för år 2025 är 73,1 miljoner kronor och prognos för helår är i nivå med budget. Behov finns av omprioritering av projekt under året kopplat till beslutad årsplan för 2025. Prioriteringen kommer ses över av Teknisk nämnd innan sommaren.

4.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt

Enskilda projekt under planering och projektering (mnkr)	Totalt utfall t.o.m. mar 2025
UN Skolsta fsk	-8,0
UAN Kapacitetshöjande kök/matsal Bergvretenskolan	-0,1
UN Bergvretenskolan utbyggnation	0,0
Grundskola Korsängsgatan Nyborg C-huset	-0,2
Grundskola Skolsta ombyggnation utökning	0,0
UPN Kulturhus Joar	-15,1
UPN Multihall alt sporthall till ny grundskola	0,0
Parhus bresand	0,0
UPN Ny C-paviljong Enavallen	-0,7
Totalt (mnkr)	-24,1

	Totalt per projekt (mnkr)			
Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Total budget	Utfall t.o.m. mar 2025	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
UN Grundskola Lillsidan - Västerleden	-480,8	-119,4	-480,8	0,0
UN Ripans nya fsk	-86,0	-59,8	-86,0	0,0
UN Bredsands förskola (Storskogen)	-96,0	-48,6	-96,0	0,0
UN Grundskola i Örsundsbro	-310,0	-38,8	-310,0	0,0
UAN Örsundsbroskolan - evakueringsmoduler	-10,0	-7,7	-10,0	0,0
UPN Ny sporthall Västra Enköping (Aktivitetscenter Västerleden)	-98,5	-29,8	-98,5	0,0
VON LSS Åkersberg	-31,0	-31,7	-31,0	0,0
VON LSS Paviljong Hummelsta	-2,8	-2,8	-2,9	-0,1
TSF Nytt Kommunhus	-30,9	-3,2	-30,9	0,0
Totalt (mnkr)	-1 146,0	-341,8	-1 146,1	-0,1

Kommentarer till investeringsredovisning, enskilda projekt

Investeringar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Grundskola Västerleden - Lillsidan skolan

Budgeten för år 2025 är 186,8 miljoner kronor och prognosen 259,1 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 72,3 miljoner kronor under budget. Årets avvikelse beror på en justering utifrån projektets tidsplan. Entreprenad pågår.

Grundskola Örsundsbro

Budgeten för år 2025 uppgår till 92,5 miljoner kronor och prognos är 81,5 miljoner kronor, vilket är

en avvikelse med -11,0 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Örsundsbroskolan - Evakueringsmoduler

Budgeten för år 2025 uppgår till 2,3 miljoner kronor och prognos är 0,0 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med -2,3 miljoner kronor. Projektet avslutas inom kort.

Ripans förskola

Budgeten för år 2025 uppgår till 37,9 miljoner kronor och prognosen för 2025 är 38,6 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Storskogens förskola

Budgeten för år 2025 uppgår till 29,8 miljoner kronor och prognosen för 2025 är 53,0 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 23,1 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Investeringar upplevelsenämnden

Några enskilda projekt som följs upp för upplevelsenämnden är följande:

Kulturhus Joar

Budgeten för år 2025 uppgår till 0,0 miljoner kronor och prognosen 10,3 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 10,3 miljoner kronor. Projektering och planering pågår.

Ny sporthall Västra Enköping – Lillsidanskolan

Budgeten för år 2025 uppgår till 59,2 miljoner kronor och prognosen 54,9 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med -4,3 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Investeringar Vård- och Omsorgsnämnden

LSS Åkersberg

Budgeten för år 2025 är 0,5 miljoner kronor och prognosen är 1,3 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med 0,8 miljoner kronor. Årets avvikelse beror på justering av projektets tidsplan. Projektet avslutas inom kort.

LSS Paviljong Hummelsta

Budgeten för år 2025 är 3,2 miljoner kronor och prognosen är 0,0 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med -3,2 miljoner kronor. Årets avvikelse beror på justering av projektets tidsplan. Projektet avslutas inom kort.

Investering Teknisk nämnd

Nytt kommunhus

Budgeten för år 2025 är 28,3 miljoner kronor och prognosen är 29,1 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med 0,8 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

5 Verksamheten för vatten- och avlopp

5.1 Uppdrag och ansvar

Teknisk nämnd ansvarar för Vatten- och avloppsverksamheten (VA) i kommunen inom de av Kommunfullmäktige beslutade VA-verksamhetsområdena.

Uppdraget för VA-verksamheten är att producera och leverera ett godkänt dricksvatten, avleda, rena och återföra renat spill- och dagvatten till sjöar och vattendrag inom verksamhetsområdena för kommunalt VA. Uppdraget att producera och leverera ett godkänt dricksvatten är en grundförutsättning för god hälsa och liv. Uppdraget att avleda, rena och återföra renat spill- och dagvatten till sjöar och vattendrag inom verksamhetsområdena för VA är en förutsättning för hållbart samhälle.

VA-verksamheten svarar för planering, ny- och ombyggnation samt drift och underhåll av verk, distributionsnät, dagvattenanläggningar, pumpstationer, reservoarer och tryckstegringsstationer.

I *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster* anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen och fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist. Det finns dock inget juridiskt hinder mot att VA-verksamheten helt eller delvis finansieras med skattemedel.

5.2 Uppföljning ekonomi

Sammanfattning

Utfall för perioden januari-mars 2025 är 2,3 miljoner kronor, vilket är en avvikelse mot budget på plus 1,9 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras framförallt av lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster samt lägre kostnader för utredning på grund av vakanta tjänster. Avvikelsen beror också på att vissa underhållskostnader kommer senare under året. Även utfallet för kapitaltjänst kommer senare under året än budgeterat.

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-mar 2024	Utfall jan-mar 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	122,4	30,3	37,9	167,0	156,7	-10,3
Bidrag (intäkter)	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Övriga intäkter	13,0	2,9	2,4	8,4	7,4	-1,1
Summa intäkter	135,6	33,2	40,4	175,5	164,2	-11,3
Personalkostnader	-35,7	-9,0	-9,2	-49,0	-45,3	3,7
Bidrag (kostnader)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Köp av verksamhet	-1,9	-0,2	-0,5	0,0	0,0	0,0
Lokalhyror	-2,8	-1,9	-0,5	-2,9	-2,9	0,0
Övriga driftskostnader	-61,9	-11,5	-14,0	-63,5	-61,0	2,5
Kapitaltjänstkostnader	-48,3	-10,3	-14,0	-66,7	-66,4	0,3
Summa kostnader	-150,7	-32,8	-38,1	-182,1	-175,7	6,4
Summa totalt (mnkr)	-15,1	0,4	2,3	-6,6	-11,5	-4,9

Ekonomisk analys

Prognosen på helår för verksamheten Vatten och avlopp visar ett underskott på 11,5 miljoner kronor, vilket är en avvikelse mot budget på -4,9 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att det har identifierats brister i taxemodelleringen. Räntekostnader kopplade till pågående investeringar har inte beaktats. Detta har bidragit till att taxan för 2025 inte omhändertar räntekostnader på 8,0 miljoner kronor för året. Arbete pågår med att utveckla taxemodelleringen och stärka det långsiktiga ekonomiska planeringsstödet för att förbättra precisionen inför kommande år.

Det finns en stor risk att kostnader för hantering av massor och saneringsåtgärder kopplat till investeringsprojekt uppstår under året. Utredning pågår och det är i dagsläget osäkert om omfattningen. I och med att utredning pågår är detta inte med i prognosen för första kvartalet.

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 2,6 miljoner kronor mot budget kopplat till bland annat lägre personalkostnader med anledning av vakanser och sjukskrivningar.

Utredningskostnader har inte fallit ut i den grad som planerats under året. Planerade utredningsprojekt har behövt skjutas framåt på grund av resursskäl och ändradetidplaner.

Utfallet för underhållskostnader är lägre än budgeterat för kvartalet, men utförandet av dessa underhåll beräknas ske senare under året.

För perioden januari till mars är utfallet för bruksavgifter lägre än budgeterat. Det finns en osäkerhet i prognosen för bruksavgifter. Omställningen till månadsfakturerering kommer successivt att generera bättre underlag, men fullvärdiga slutsatser kan dras först efter årets slut. Långsiktigt utvecklingsarbete pågår för säkrare prognoser.

Flera akuta åtgärder på en huvudvattenledning har utförts. Krävs ytterligare flera akuta insatser behöver budgetmedel omfördelas inom verksamheten ram.

Den ekonomiska planeringen behöver utvecklas för att kunna omhändeta budgetavvikelser i taxeprocessen i enlighet med *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*. Arbete pågår med att ändra processer kopplat till taxeprocessen, men även utveckling av den ekonomiska planeringen i

planeringsprocessen med budget pågår för att ställa om till nya årshjul. Även investeringsprocessen ses över för att harmonisera med årshjul för planeringsprocessen.

Åtgärder för budget i balans

När VA-taxan antas byggs de på politiskt fattade beslut och kända förutsättningar vid tidpunkten för taxeöversynen. Här i Enköping innebär det att det är förutsättningarna cirka ett år innan taxorna börjar gälla. Detta innebär att om det sker kostnadsökningar eller intäktsförändringar på grund av förbrukningsvolym efter beslutstillfället så finns det inte täckning i de beslutade taxorna. Överskott och underskott av avgiftsuttaget regleras över flera års tid i enlighet med *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*. Underskott som genereras måste återställas i kommande års taxeprocesser.

VA-taxa för 2023 och 2024 tog inte höjd för de kostnadsökningar som skett inom branschen och påverkat den egna verksamheten. Eftersom självkostnadsprincipen gäller, om inte Skattekollektivet vill finansiera underskottet, har Kommunfullmäktige beslutat om en 29% höjning av bruksavgiften för 2025, i enlighet med det underuttag som generat underfinansiering av VA-anläggningen.

Utöver justering av VA-taxan arbetar verksamheten med olika åtgärder som ett led mot budget i balans.

Från och med 2024 har fakturering av kund skett månadsvis för att öka kundnyttan och minska risken för kundförluster genom kontinuerlig betalning av kund. Bättre uppföljning med stöd av månadsbetalning och digitala vattenmätare kommer att fortgå under 2025. Framdrift i införandet av digitala mätare är även ett led för budget i balans då det möjliggör att upptäcka läckor i tidigare skeden, något som gynnar både kund som VA-kollektiv.

Översyn och prioritering av fördröjda intäkter från anslutningsärenden kommer fortsätta att genomföras under 2025.

Kostnader för avveckling av slamdammar krävs delvis under året samt kommande år. Kostnaderna är idag delvis okända, men behöver prioriteras. Kostnadsfördelning mellan skattekollektivet, avfallskollektivet och VA-kollektivet behöver ske i enlighet med delansvar för de fyra anläggningarna. Driftkostnaderna för slamdammarerna förväntas dock minska till följd av åtgärden, varför beslutet på sikt bör innebära en minskad kostnad för kommunen. Ekonomiska konsekvenser kommer dock att uppstå för företagare, för lantbrukarna, i och med förlorade intäkter.

VA-verksamheten gjorde under 2023 och 2024 besparingar på personalkostnader. Möjligheten till att göra samma fortsatta besparing inom personal 2025 och framåt, är inte möjligt om VA-lagstiftningen ska efterlevas och pågående investeringar ska slutföras. Dock uppstår under året ett överskott för personalkostnader på grund av vakanser och sjukskrivningar.

Möjlighet till besparing finns inom nyutveckling och digitalisering, men då måste vissa satsningar först göras innan effektiviseringseffekt uppnås.

Viktigt att säkerställa framdrift i strategiskt underhållsarbete. Omställning från akuta insatser till proaktiva och planerade är prioriteras närmaste åren.

Arbete med översyn av avtalstrohet och avtalsuppföljning pågår som ett led i effektiviseringar. Även energikartläggning, energibesparingsåtgärder och översyn av effekttoppar pågår.

Tillväxt- och exploateringsprojekt kräver ofta mycket driftsmedel, förutom investeringsmedel, då de som oftast är mycket kostsamma i utredningsskedet. Dessutom föranleds det ofta både ny- som reinvesteringsmedel för att möjliggöra utökning kapacitetsmässigt. Vad exakt som bör finansieras rättvist av VA-kollektivet, kopplat till exploateringar och tillväxt, behöver utredas, exempelvis om VA-kollektivet verkligen ska betala utredningsarbete och ränta på pågående exploateringsprojekt.

Med anledning av att det försämrade ekonomiska läget för kommunen och dess invånare, behöver

tidsplaner för investeringar ses över och tänkbart justeras. Om tidsförskjutning göres kan det dock innebära ökade risker (akuta insatser och större negativa konsekvenser), förskjuter arbetsinsatsen från planerade till akuta insatser, ökade driftskostnader, ökade energikostnader och skjuter fram effektiviseringseffekter med mera. Arbete med tidsplaner pågår.

Det pågår ett aktivt kalkyl- och uppföljningsarbete för att säkerställa ekonomisk kontroll, stödja beslutsfattande, uppnå mål, förbättra effektiviteten och hantera risker. Det sker även ett fokuserat arbete med uppföljning och styrning av budgetar.

Exploateringsprojekt och projekt som syftar till att kommunalt VA byggs ut i omvandlingsområden har finansiering från anslutningsavgifter. Översyn och justering av anslutningsavgifter är planerat att ske i samband med taxeprocessen.

5.3 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2025 (mnkr)	Budget 2025	Utfall jan-mar 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Anläggningar	-336,8	-88,7	-506,3	-169,5
Ny- och reinvesteringar	-131,4	-8,9	-98,5	32,9
Omvandlingsområden	-56,1	-1,1	-24,0	32,1
Exploatering	-40,0	-1,3	-10,7	29,3
Totalt (mnkr)	-564,3	-100,0	-639,5	-75,3

Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, årlig budget

Budgeten för året är uppdelad på 15 samlingsposter och 5 enskilda projekt.

Budget för investeringar för VA uppgår till 564,3 miljoner kronor exklusive ombudgeteringar av de enskilda projekten. Prognosen uppgår till 639,5 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 75,3 miljoner kronor under budget.

Den ekonomiska avvikelsen beror främst på:

- Justeringar i tidplaner för enskilda projekt.
- Försenade upphandlingar.
- Senarelagt detaljplanearbete.
- Avsaknad av vattentjänstplan.
- Omprioritering av projekt i syfte att samordna med andra infrastrukturprojekt och stadsdelsutveckling.

Nedan redovisas avvikelser inom samlingsposterna.

Nyinvestering ledningsnät SAMLINGSPOST

Budget för 2025 för samlingsposten är 16,5 miljoner kronor. Prognosen för året är 16,5 miljoner kronor.

Nyinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 41,3 miljoner kronor och prognos uppgår till 6,0 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 35,3 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror på att projekt inte

kommer att genomföras under året.

Nyinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 5 miljoner kronor och prognos uppgår till 5 miljoner kronor.

Reinvestering Ledningsnät SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 45,5 miljoner kronor och prognos uppgår till 46,0 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 0,5 miljoner kronor över budget. Ekonomisk avvikelse beror på förändring i tidplan för vissa projekt bland annat projektet vid Kaptens- och Magasinsgatan, som är ett teknisk komplext projekt.

Reinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 7 miljoner kronor och prognos uppgår till 7,5 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 0,5 miljoner kronor över budget.

Reinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 9,2 miljoner kronor och prognos uppgår till 9,2 miljoner kronor. Endast nödvändiga åtgärder har planerats, för att det nuvarande avloppsreningsverket ska fungera tills det nya avloppsreningsverket är i drift.

Avloppsverk Enköping stödåtgärder SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och prognos uppgår till 0,6 miljoner kronor.

Reinvesteringar Dagvattenanläggningar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,4 miljoner kronor och prognos uppgår till 0,4 miljoner kronor.

Fordon SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och prognos uppgår till 0,6 miljoner kronor.

Övriga nyinvesteringar SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 5,4 miljoner kronor och prognos uppgår till 6,7 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 1,3 miljoner kronor över budget. Anledningen är att vissa projektet har fått förskjutningar i tid.

Nya omvandlingsområden SAMLINGSPOST

Samlingsposten består av projekten Ekudden, Kolarvik och Sjöängarna samt Märsön.

Budget för året för samlingsposten är 56,1 miljoner kronor exklusive ombudgeteringar och prognos uppgår till 24,0 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 32,1 miljoner kronor under budget. Orsaken är att utbyggnaden av VA i omvandlingsområdena Kolarvik och Sjöängarna har justerad tidplan samt att projektet Märsön avvaktar framtagandet av vattentjänstplan.

Projektet Ekudden är i planeringsfas. Planeringsarbetet ska återupptas efter att detaljplanen nu vunnit laga kraft.

Tidplaner för ovan projekt har ändrats, med anledning av beslut om detaljplaner, försenade upphandlingar, väntan på tillstånd och beslut på inskickade anmälningar till myndigheter. Tidigare satta markeringsbelopp för Märsön och Ekudden är inaktuella med anledning av kostnadsdrivande omvärldspåverkan samt att kraftig inflation har påverkat stort, varför dessa projekt behöver nya politiska beslutade budgetar för planerings- och genomförandefas enligt regler för investering. Reviderade kalkyler kommer att tas fram efter att planeringsfasen är färdigställd.

Anläggningsavgiften skall täcka de kostnader som krävs för att ordna en allmän VA-anläggning. Detta är aktuellt i de tre ovan nämnda omvandlings- och utbyggnadsprojekten. Arbete med översyn av tidplaner pågår och förtydliganden kommer framöver i andra kommunala processer

och beslut.

Exploatering nya nät SAMLINGSPOST

Budget för samlingsposten är 40 miljoner kronor och prognos uppgår till 10,7 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 29,3 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror bland annat på att tidplaner har förändrats i fleråriga projekt. Detta är investeringar som verksamheten har liten möjlighet att påverka. Utbyggnadstakten för kommunens exploateringsprojekt har haft förändrade tidplaner sedan budget beslutades. Investeringar inom denna samlingspost ska finansieras av anslutningsavgifter.

Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnkr)

I tabellerna nedan redovisas både projekt med och utan genomförande beslut från kommunstyrelsen samt de projekt som tagits i bruk under året.

	Totalt per projekt (mnkr)			
Enskilda projekt under planering och projektering	Total budget	Utfall t.o.m. mar 2025	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
Ny Dricksvattenförsörjning (DVF)	-95,0	-5,3	-95,0	
Totalt (mnkr)	-95,0	-5,3	-95,0	

	Totalt per projekt (mnkr)			
Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt budget	Utfall t.o.m. mar 2025	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
Nytt avloppsreningsverk (ARV)	-1 375	-548,4	-1 375	0
Kolarvik Sjöängarna	-110	-69,5	-110	0
Totalt (mnkr)	-1 485	-617,9	-1 485	0

Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, enskilda projekt

Projekt Nytt avloppsreningsverk (ARV)

Budget för året för samlingsposten är 298,0 miljoner kronor exklusive ombudgeteringar och prognos uppgår till 488,8 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 190,8 miljoner kronor över budget.

Entreprenad pågår för projektet *Nytt avloppsreningsverk*. Projektet håller antagen tidplan. Projektet har haft utmaningar under pågående markentreprenad med felaktigt projekterade mängder.

Tilldelningsbeslut är fattat för entreprenaden för byggnation av de två avloppspumpstationerna. Bygglov för den ena avloppspumpstationen blev dock överklagat till Länsstyrelsen i Uppsala län, men blev där avisat. Överklaganstid på Länsstyrelsens beslut har ej löpt ut.

Risk finns att hantering av massor och eventuella saneringsåtgärder kommer att krävas för byggnation av avloppspumpstationerna 2025 och 2026, utgifter som i så fall finansieras av driftmedel. Utredning pågår.

Projekt *Ny dricksvattenförsörjning (DVF)*

Budget för året för samlingsposten är 38,8 miljoner kronor exklusive ombudgeteringar och prognos uppgår är 17,5 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 21,3 miljoner kronor under budget.

Projektet *Ny dricksvattenförsörjning* befinner sig i planeringsfas. Projektet håller antagen tidplan, men har påverkats av kostnadsförskjutningar i tid.

Översyn av delar av projektet pågår.